

Lobiranje za povratak i reintegraciju

Lokalni partneri CRS-a Sfida, Jug i Humana će tokom rada na ovom projektu a uz pomoć CRS-a organizovati 18 fokus grupa, sastanke lidera lokalnih zajednica, i preko-granične radionice kako bi se prepoznale i uklonile najveće prepreke procesa povratka i reintegracije raseljenih lica. Svrha ovih sastanaka je priprema zajedničkog akcionog plana za povratak i reintegraciju. Ovaj dokument zajedno sastavljaju interno raseljena lica i stanovnici zajednice povratka. Učesnici u projektu će naposljetku predstaviti Akcioni plan za povratak i reintegraciju Opštinskoj radnoj grupi u Prizrenu. Cilj ovog projekta je i veće angažovanje ciljnih grupa u procesu umanianja prepreka za povratak i reintegraciju. Ovaj se projekat fokusira na tri zajednice sa teritorije opštine Prizren – grad Prizren, i sela Smač i Donja Srbica, i predstavlja nastavak prošlogodišnjeg projekta koji je obuhvatao sela Gornje Selo i Mušnikovo.

Fokus Grupe

Tokom januara, lokalni partneri Katoličke Službe za Pomoć održali su kako na teritoriji Srbije tako i na teritoriji Kosova četiri fokus grupe. Projektom je predviđeno održavanje 18 fokus grupa tokom perioda od 3 meseca. Aktivnosti na projektu se trenutno odigravaju i u Srbiji i na Kosovu i to vezano za Smač, Donju Srbicu i Prizren. Fokus grupe su se održavale u onim zajednicama na Kosovu gde se povratnici trebaju vratiti i u zajednicama u Srbiji gde su IRL izrazili želju za povratak u svoje domove na Kosovu.

Interno raseljena lica i predstavnici zajednica u koje se ista trebaju vratiti, govorili su o teškoćama i preprekama za ostvarivanje povratka i o standardima koji su uspostavljeni od strane međunarodne zajednice. To su bile samo neke od tema o kojima je diskutovano, među kojima su i:

- Vlasništvo nad imovinom i pravo na povratak na Kosovo,

- Uspostavljanje uslova za bezbedan povratak i reintegraciju Interno raseljenih lica,

- Pravo Interno raseljenih lica da dobiju sve potrebne informacije o povratku i pravo na započinjanje procesa povratka.

Dodatno, pre održavanja fokus grupa, lokalni partneri u Srbiji i na Kosovu osmislili su i složili se oko grupe pitanja pripremljenih za učesnike fokus grupa vezanih za sledeće teme:

- Etnički sastav njihove lokalne zajednice pre i posle rata,

- Pобољшanje uslova života u Prizrenu i njegovom okruženju,

- Suživot sa drugim etničkim zajednicama i ponovno uspostavljanje međusobnog poverenja,

- Prepoznavanje prepreka za povratak ali i predlaganje rešenja za iste,

- Saradnja između Interno raseljenih lica i zajednica u koje se trebaju vratiti,

- Kriterijumi za odabir lidera zajednica,

- Upoznavanje sa Opštinskom radnom grupom u Prizrenu (PORG), i,

- Shvatanja nekadašnjih članova lokalne zajednice koji sada žive van Kosova.

Učesnici fokus grupa su izrazili opštu spremnost da rade zajedno i da usaglase aktivnosti na uspostavljanju međusobnog poverenja kao i na ostvarivanju uslova za povratak Interno raseljenih lica. Istaknuta je i potreba za dobrom saradnjom sa kosovskim institucijama, UNMIK-om i ne-vladinim organizacijama.

Sfida, lokalni partner CRS-a na Kosovu, održala je jednu fokus grupu u Prizrenu, na Kosovu, na kojoj je učestvovalo trinaest pripadnika te lokalne zajednice, od kojih je dva učesnika bilo ženskog pola i tri učesnika iz omladine. Etnički sastav učesnika je bio dva Bošnjaka, dva Turčina, dva Roma i sedam Albanaca. Pripadnici zajednice su naveli da je zapošljavanje njihova glavna briga i da bi UNMIK i Vlada

Fotografija: "Mušnikovo"-nepoznati autor

Projektni tim

Kancelarije u Beogradu i u Prištini
Gostivarska 78 Beograd—Aktaš II 39/A Priština

Šavnicka 41 Beograd—humanabg@yubc.net

Naselje Ortakol, Prizren

Četvrti Kraljevački Bataljon Keops Kej, Kraljevo

... nastavak... Fokus Grupe

trebali da preduzmu veće napore za rešavanje pitanja privatizacije pre nego što se sva pažnja usresredi na rešavanje multietničkih pitanja. Međutim, učesnici su takođe izneli da su spremni za proces povratka i podsetili da Prizren ima dugu istoriju multietničnosti. **Jedan od učesnika je ovo naglasio rečima "iako su sada mnoge stvari drugačije, mi se nadamo da će Prizren povratiti svoju multietičnu sliku".**

Jug, lokalni partner CRS u Srbiji, održao je dve fokus grupe u Kragujevcu i jednu u Kruševcu, u Srbiji. Tokom ovih fokus grupa učesnici su izabrali svoje predstavnike za učešće na PORG uz potpuno poverenje da će isti kvalitetno zastupati njihove interese.

Fokus grupe održane u Kragujevcu imale su devet učesnika raseljenih iz grada Prizrena i četiri raseljenih iz obližnjih sela Smač i Donja Srbica. Prema podacima do kojih je Jug došao, oko devedeset porodica raseljenih sa područja Prizrena trenutno živi u Kragujevcu. Interno raseljena lica koja su učestvovala na fokus grupama izrazila su interesovanje za

povratak naglasivši, međutim, brojne prepreke među kojima se mogu istaći teški socijalni uslovi u kojima raseljeni žive u raseljeništvu, visoke stanarine, bezbednost, uzurpirane kuće i uništena imovina i očigledan pesimizam oko mogućnosti zapošljavanja. Uprkos ovim brigama, oni su istakli mogućnosti koje Prizren pruža – pogotovu u trgovini i uslugama, koje bi mogle motivisati čak i omladinu da se vrati.

Fokus grupa održana u Kruševcu imala je dvanaest učesnika, svi raseljeni iz grada Prizrena, među kojima je bilo i tri predstavnika omladine. Oko 1000 raseljenih lica sa područja Prizrena danas živi u Kruševcu i njegovoj okolini. Ova grupa je delila slične stavove sa grupom iz Kragujevca po pitanju povratka. Međutim, oni su dodali da su veoma svesni da se albanska kao i druge zajednice pripremaju za povratak Interno raseljenih lica. Na kraju je jedan od učesnika istakao važnost saradnje: **"Moj povratak zavisi od mojih komšija, ako me oni tamo ne žele, od povratka nema ništa".**

Opštinske radne grupe: funkcija i uloga

Jedno od najvažnijih saznanja sa fokus grupa kako tokom ove godine tako i tokom prošle godine bilo je neverovatno nepoznavanje rada Opštinskih radnih grupa izraženo i od strane Interno raseljenih lica ali i od strane članova zajednice u koju se IRL trebaju vratiti. Oni su izjavili ili da nikad nisu čuli za Opštinsku radnu grupu za Prizren (PORG) ili da su čuli za naziv ali da neznaju koja je funkcija tog tela. Sledeća informacija je predočena kako Interno raseljenim licima tako i zajednici u koju se trebaju vratiti, i onima koji sprovode projekte vezane za povratak i njihovim lokalnim partnerima:

Opštinska radna grupa (ORG) predstavlja lokalni koordinacioni forum za projekte povratka na Kosovo. Ona predstavlja glas i omogućava dijalog svim stranama zainteresovanim za povratak i dozvoljava lični kontakt sa lokalnim i međunarodnim organizacijama kao i sa državnim strukturama i donatorima. Šta više, ORG okuplja predstavnike UNMIK-a, lokalnih zvaničnika, UNHCR-a, KFOR-a, KPS-a, OEBS-a, kao i predstavnike Interno raseljenih lica i ne-

vladinih organizacija.

Glavne funkcije:

- Da deluje kao forum za različite zajednice kako bi iste uključile u dijalog vezan za proces povratka,

- Da deluje kao glavni mehanizam koji raseljeni mogu koristiti za informisanje o pitanjima vezanim za njihovo eventualno uključivanje u proces povratka ili traženje pomoći,

Fotografija: "Fokus grupa u Kruševcu"
Autor: učesnik u projektu

- Da predstavlja centralno koordinaciono telo za pitanja povratka odgovorno za održivost istog.

Opštinska radna grupa se održava jednom ili dva puta mesečno i njom predsedava Opštinski administrator. Osim što predsedava, on/a je odgovoran/a za zvanično prisustvo opštinskih vlasti kao i drugih relevantnih zvaničnika. Opštinski predstavnik mora osigurati da se ORG održava na sva tri zvanična jezika tj. Na engleskom, albanskom i srpskom. Odluke se po pravilu donose putem konsenzusa. Ukoliko nije moguće ispuniti konsenzus opštinski predstavnik može usvojiti odluku u ime Grupe uzimajući u obzir konsultacije i mišljenja učesnika. ORG može, takođe, imenovati projektni tim za projekte vezane za povratak, koji bi bio odgovoran za nadgledanje sprovođenja svih projekata ali i za obezbeđivanje pomoći partnerima u implementaciji. Na kraju, zapisnici sa sastanaka ORG su, na zahtev, dostupni na engleskom, albanskom i srpskom jeziku.